

Z přátelských kruhů.

GLEROCK, Wyo. — Ctěná redakce! Zaslám vám předplatné a doplatek za kalendář. Chej též několikrát řádky sděliti mým přátelům ve Wahoo, Neb., svoje osudy, jak jsem jim druhdy slíbil. Nejprve jsem byl 18 roků v Michell. Tam jsem později vyprodal a koupil jsem zde ve Wyomingu dobytčí reně. Dělal jsem na něm 200 tun sena, mám svůj potok a jsem zde úplně spokojen. Nikdo mne tu nezlobí a tak mně tu čna velice pěkně ubíhá. Dobytěk může jíti třeba padesát mil a nikdo si ho ani nepovšimne. Do města mám 1 mil a na nádraží půl míle. Milerád u sebe uvítám naše krajany, kteří přijedou se sem podívat. Zejména bratry Simonidesovy, bratry Doležalovy, Jana Maršálka, Tomáše Zimolu a jeho manželky, kterým jsem za pohostění díky zavázán, rád bych u sebe uviděl. Nechluším se svým reněm, ale ten je skutečně chvályhodný. Na padesát mil podobného nevidím. Všechno pohodlí je v něm. V kuchyni mám vodu, osm světlic a koupelnu. Stáje jsou 100 stěvicí dlouhé, 50 široké. Rovněž ve stáji je voda, je potřeba otčit. Šrdečný pozdrav všem krajanům a čtenářům t. l.

Václav Tvarůžek.

TYNDALL, So. Dak., 25. ledna. — Ctěná redakce! Dle dopisu pana Drábka mohl by se čtenář, neznalý právního stavu věci, domýšlet, že farmer v této zemi nepožívá takových práv, jako jeho spoluobčané v jiném oboru práce. Nevěřím, že je p. Drábek tak zpozdilý, aby sám věřil, že práva toho farmer nemá. Vždyť ve skutečnosti má farmer právo požadovati za svoje plodiny cenu, jakou chce, prodati svoje výrobky kdy chce, aneb je vůbec neprodati, tak jako má dělník právo požadovati denní mzdu takovou, jakou za dobré uzná a rovněž i vyrábětel má právo požadovati za své výrobky tolik, kolik chce. Dále jde ze slov jeho na jevo, že chce, aby farmaři na základě úmluvy čili trustu domáhali se lepších cen za své plodiny, tak jako kapitalisté, průmyslníci a dělníci domáhají se zlepšení svých poměrů na základě úmluvy čili trustu. Věřím, že dnes farmer koná více práce za stejnou odměnu nežli průmyslník a některý farmer že koná snad i více práce za stejnou odměnu nežli některý dělník, a jsem jist, že kapitalisté též ve všech. Jest nám ale všem známo, že převážná většina lidu ve Spojených Státech přeje si dobývatí své živobytí na základě soutěže, a proto také všechno umělé zvyšování cen na základě úmluvy čili trustu jest nezákonitě. Spojení se kapitalistů a průmyslníků mělo za následek spojení se dělníků ku své obraně, a jestliže spolčování to nevezme v brzkou konce, budou farmaři nuceni spolčiti se též. Pak budeme mít ve Spojených Státech několik spolků, z nichž každý bude se domáhati zlepšení poměrů ve svém oboru práce, to jest, občané, kteří jako jednotlivci, jejich velká většina uznává, že jest lépe dobývatí si živobytí na základě soutěže v každém oboru práce, budou spojení za účelem zlepšení poměrů ve svém oboru práce, a každý z těchto spolků bude dovozovati, že nemá za účel domáhati se lepších výhod na úkor spolků jiných, ale že se domáhá stejných výhod s nimi. Jelikož spolková vláda naše spolky podobně zapovídá, musely by ty spolky spolkovou vládu rozbit, aneb spolková vláda musí rozbiti tyto spolky. Ze feditelé spolkové vlády dobře postřehli konec

konců, toho jest důkazem, že se všemožně snaží zákon proti trustům uplatniti a rozbiti nejprve ty trusty, které se první utvořily, a my farmaři měli bychom být vládě co možno nápomocni. A to, dle mého názoru dokážeme nejlépe u volebního osudí. Ovšem, nepůjde-li to zákonitě, půjde to nezákonitě. Bude-li toho třeba, upotřebíme, dle starého pořekadla, na hrubý špalek hrubý klín, aby snáze povolí. Než doufám, že k tomu nedojde, neb by to mohlo míti zhoubné následky pro národ americký. Myslím, že každý farmer jedná tak, jak uznává za nejlepší pro sebe a svoji rodinu. Některý uznává za lepší uložiti přebytek z odměny za svou práci do pozemků, tak aby dítka jeho měla zajištěný majetek hmotný, jiný zase věnuje přebytek svůj na školní vzdělání svých dětí. A všichni doznáváme, že ku blahobytu nás všech jest třeba práce duševní i tělesné a že práce tělesná jest podřízena práci duševní. A každý máme právo z práce své těžiti, co jen nám možno, ale máme také každý své povinnosti — doznati si totiž, že všichni lidé zrozeni jsou si rovni, uznávají, že zákon "jak chceš, aby ti jiní činili, čin i ty jim" jest základem všech jiných zákonů. Ale dosti těch litaní! Pan Drábek žádá každého čtenáře, aby o tomto velice důležitém předmětu vážně přemýšlel a proto bude také povděčen, když každý, kdo o něm přemýšlí, vysloví o něm také svůj úsudek. Velmi se mi zamlouvá úrok páně Drábekův: "Nikdo se však zde neobávej křivdy se strany lidu venkovského. Oni milerádi odpustí provinilecům, kteří na nich od věků hřešili." Jen tak dále. Při každé příležitosti dávám těm našim měšťákům v Tyndall na jevo, že jsme my sedláci lidmi upřímnějšími, že máme lepší svědomí, lepší duši, zkrátka, že jsme "poctivější, živobytí dobývající", kdežto oni že jsou "na—na—" nu, však oni vědí, na čem jsou! (Musí dáti pozor, aby zase některý z nich nepřišel k úrazu.) Ale oni se mi jen smějou. Avšak nyní, ať mi jen přijdou! Dokážu jim to černým na bílém. Pan Drábek myslí, že naše mladá Amerika, náš dorost, na malé farmy kolem měst nepatří, tam že jest třeba evropské houževnatosti, ženy a houfu dětí k práci. Jaký jest rozdíl mezi naším dorostem a houfem dětí? Dle jeho názoru i vstoupání cen pozemku jest farmeru spíše ku škodě nežli k dobru. Což, pane Drábek, bylo by pro dítka po zemřelých rodičích lépe, kdyby pozemek jejich byl laciný, tak aby mohlo jedno z nich ty ostatní za babku vykoupiti a pozemek si podržeti? Měly by se ty ostatní dítka lépe, kdyby šly do světa s několika jen dolary, nežli kdyby šly s několika sty dolary? Dále pravíte: "Banky do jisté míry jsou pro osadu velkou potřebou a dobrodiním, ale také jsou to pro lid ty nejhorší pijavice, zejména pro lid chudý." Což když se založí osada, sestávající ze samých chudých osadníků, jako na př. nyní takové osady zakládají se v okresech Stanley a Lyman ve státě našem, jest pak banka osadě dobrodiním, ale osadníkům v ní bydlícím tou nejhorší pijavice? Jak se to srovnává? — Po přečtení mého dopisu pan Drábek asi řekne: "Vždyť jsem věděl, co některý ten slaboch po přečtení mé úvahy řekne!" Věřím, že jest nám třeba navzájem se poučovati, jak plodiny své nejlépe speněžiti. Dle mého názoru pomohlo by hodně, kdybychom své dítka v jejich mládí posílali do školy na místě do pole. Třeba že by pak měli méně majetku hmotného, naučili by se však, jak ho lépe užiti, a

bylo by méně zásob k nabíde. A pak na místo kupování více pozemků zaříditi svoje farmy, jež máme, tak, abychom mohli držeti zásoby své doma a nespolehali se na špekulanty, aby je od nás převzali. Kdyby byly zásoby menší a šly do trhu dle potřeby, byla by jistě cena stáležší. Myslím, že jest málo těch farmerů, kteří šli na západ v domněnce, že budou bohatnout, nýbrž spíše proto, aby se domohli samostatnosti. A když se jednou usadili, tu jistě nezahálejí. Každý pěstuje tolik, kolik jen může a dle možnosti přikupuje pozemek. Až se země tato zalidní a nebude k dostání vládní pozemek zdarma, pak také přestane stížnost na laciné plodiny. S úctou V. Benesh.

OLIVIA, Minn., 24. ledna. — Milý čtenáři! Znáš-li pak ty stávající příčiny, proč nyní peněžní aristokracie v této naší nové vlasti má vše zařizeno dle svého přání? Víš-li, že každý národní bank pracuje ruku v ruce s druhým, aniž bys slyšel o nějakých neshodách neb nesvárech mezi těmito závody? Víš-li, proč naše velkopodniky a továrny, které jsou pod ochranou nynějšího ochranného cla v této zemi zaslíbené, tak krásně, nerušeně a tak hladce spějí po cestě šmejdů? Víš-li, proč se dráhy tak přátelsky k sobě chovají a jejich feditelé a železniční magnáti vždy jsou hotovi vzájemně si podati ruky pomocné v jakémkoliv podniku, jen aby se jim vše dobře zdařilo? Víš-li, proč peněžní žokové se mezi sebou nikdy nesrazí a proč všechny jejich nástroje tak krásně a hladce pracují bez jakéhokoliv porušení? Dovol, abych, to vyslovil. Protože se všechny navzájem podporují na dráze vyděračnosti v této celé republice. Heslem jejich jest: **Pracujeme vespole a vše se nám zdaří!** Jsouť usjednoceni, státi druh při druhu, a oni také drží pospolu, oni tlačí společně, oni táhnou svorně a proto se jim také vše daří. Ano, o jest ona čarovná moc toho čarovného proutku. Ve spojení budeme mocnými, avšak budeme-li státi každý sám o sobě, jistě podlehneme a staneme se nástroji těchto pánů, již nenávidí vše, co jim nese peníze a velký užitek. Pak se divíme, že této systematicky spojené bandě loupežné vše se tak pěkně daří dle její přání. Oni si zvolí své úředníky, které udržují pod svým vlivem a ti pak jim sdělávají zákony dle jejich přání. A jest jen k politování, milý spolufarmaři, milý femesiníku, milý dělníku, milý klerku a milý maloobchodníku, že nedržíte pospolu, nýbrž netečně přihlížíte k tomu, jak vám jiný dojí krávu. A to vám "šár" dělají oni boháči. Co však nalézáme mezi farmery, kováři, koláři, kamenníky, pokládači cihel, plastýři a dělníky vůbec? Nalézáme mezi nimi z velké části krátkozraké a tupé hlavičky rozumářů, které nedovedou ani pochopit význam slov "pracujeme vespole pro dobro vlastní a vzájemně se podporujeme". Kterýkoliv z výše uvedených šel by zajiště třeba 6 mil a při tom rozozval své dvoudollarové sváteční stěvičce "Broganky", jen aby mohl dát výdělek zástupci některého trustu, při čemž by koupil špulku nití o cent laciněji než za ji prodává nejbližší jeho soused. Ano, on by nesl raději konec o sedm mil dále i při teplotě 120 stupňů, aby dostal karasín, jež kontroluje Rockefeller, o cent levněji, než za něj prodává jiný soukromý vyrábětel, jenž není v trustu. A jsou to právě tyto držitelé, kteří natropí nejvíce křiku a nejhůře klejí na prokláté ty trusty. Kdyby si naši farmaři, klerci, femesiníci a dělníci v této zemi umí-

nili, že nekoupí ani za cent, co vyráběno jest americkou peněžní aristokracií a dále si umínili, že se obejdou bez věci, jich nemožno dostat od vyrábětelů soukromých a z jejich továren, tu by netrvalo to ani půl roku a páni, jako jsou Morganové, Rockefellerové, Belmontové, Gouldové a j., ocitli by se v rukou sekvestorů i se všemi svými podniky. Než farmer, potřebuje-li nějaký ten stroj, honí se od obchodu k obchodu, až jej konečně dostane někde o osm centů laciněji. A tu jej jistě koupí, aniž by se zeptal, není-li to výrobek trustu, který se mu vozí po hřbetě již po více jak 30 let a má jej úplně osedlaného. Nuže, kdyby se farmer rozhodl, že ode dneška nekoupí více žádného stroje trustem vyrobeného a umínil si, že si ty staré pospraví a že vyčká, až bude moci koupiti nové od vyrábětele soukromého, tu by v době jednoho roku přivedl ty veliké průmyslové závody trustové k úpadku a tak by se jejich jistě zbavil. Kdyby naše matinky, ženy, děti, deerušky, femesiníci, farmaři, dělníci a j. si umínili, že nekoupí žádného zboží, vyráběného v továrnách vlastních trustem v této zemi a dali na srozuměnou všem obchodníkům s takovým zbožím obchodujícím, že oni zboží to nechtějí, tu by netrvalo ani 90 dní a žádný maloobchodník a velkoobchodník by od těch našich hrabat něčeho neobjednal, jelikož by si byl vědom, že každý dollar trakté investovaný byl by najisto ztracen. A dáte-li obchodníku na vědomí, nezachová-li se dle vašeho přání, že obchod svůj povede se ztrátou, tu zajisté ihned přidá se k vám a vyhová přání vašemu. I ty, milý voliči, víš, že s tebou a rodinou tvoou v posledních 30 letech bylo vždy zacházeno nelidsky, že jsi byl se všech stran řízen a vydírán a že se v oku tvém často zaleskla slza bezmoci a mozkem tvým šlehta myšlenka: "Kdybych tak mohl, oh, to bych si ulevil, zvětší se ti po kůži, ty necitelný lupiči chleba ubohých sirotků, kteří jistě přivedeš tuto novou vlast naši na též stupeň, na jakém stojí má stará zubožená vlast!" Ty, voliči, spíláš elu ochrannému, které chrání všechno toto zboží, a přece je kupuješ a tak podporuješ ty vydřiduchy. Ty kupuješ karasín Rockefellerův a ten starý tehož se směje a myslí si, že jsi ještě "zelený" a že si nedovedeš položit otázku, nemohl-li by si koupiti olej od vyrábětele soukromého. Podobně si počínáš i při nákoupi tabáku. Dostane-li náhodou na balíček odznak amerického praporu, hvězda anebo třeba podkova, a slíbí-li se ti pišťalka, přinese-li vyrábětelům 9,999 těch odznaků a zaručí-li se zároveň, že nekoupíš žádného tabáku od domácího soutěžníka, poněvadž ti nenabídl také pišťalku, už tě má trust v kapse. Milý voliči, kdybys ty a tvoji sousedé utvořili jednotu a provozovali obchod na stejných váhách jako na-

si peněžníci, vehnali byste trust ve 12 měsících v úpadek, jelikož farmer, femesiník a dělník jsou základem všeho, co je dobré pro všechn lid. Avšak co ti prospěje, že jsi pramen všeho toho dobra, když se dáš používat jako nástroj a necháš se utvářet dle přání oné bandy kořistníků, kteří jsou schopni urvat i ten suchar od úst bídou a hladem vyhublého sirotka. Vzmuž se konečně, přilož ruku k dílu a vyklid' neřád, pokud je ještě čas! A nyní dejme tomu, že by se všechny ony třídy lidu, jež jsou vydírány, zorganizovaly a obraly si za heslo, že budou spíaceti, jak jim bylo půjčováno, všem těm vydřiduchům a vyděračům, již byli doposud při vládním vesle a pracovali ve všem ve svůj prospěch, dejme tomu, že by jim dal lid lousknout ten tvrdý oříšek, jenž nám již tolik nesnáží způsobil, týž, který nám byl předkládán déle 40 roků a na němž si dodnes marně zuby lámeme, snažíce se jej rozlousknouti, co by se pak stalo? Pak by se pánové ti pěkně spakovali a s bolavou hlavou by opouštěli koráb svých piklů, na kterém tak ziskně a nevyrušeně po tak drahá léta byli pluli. Ano, všechny tyto "důstojné" muže stihl by soud spravedlivý a dávno zasloužený. Tito mužové, již jsou v senátu pouze pro svůj prospěch a nikoliv i pro prospěch jiného, nebudou nikdy volni upěci též nějaký zákon, jenž by se zamlouval též třídě pracujících. Mnohý se snad bude tázati, proč ne? Inu, protože senátoři ti jsou vlastně vlastníky neb zástupci těch podniků, dílců a akcií, jež nám jsou na újmu, a od těch se nemůžeme nadíti ničeho dobrého. My je známe jen dle jména a dále o nich nevíme ničeho. Co jest jim po nás, jen když si naplní své kapsy, my můžeme jít třeba k dšau. Avšak dejte pozor na příští volby. Ti, již pro nás nic dobrého nevykonali, nemusí se více hlásiti o žlab, aby se mohli opět do syta nahltat a lid nechat lačnět po spravedlnosti. Budete-li ostražiti, tu se probudí ve vás duch z roku 1776 a rozplamení touhu po právu a rovnosti, každá myšlenka bude záblesk tmuou a každé slovo bude burácející bouře, povstává, by smetla v temný hrob všechno bezpráví, páchané na třídě dělné a aby pohltila piráty, již ohrožují naše rodiny i domovy a kteří byli dosud na újmu všeho pokroku. Jen odtud kysne naděje a láska, toť moje zásada, v níž pevně doufám a od níž očekávám lepší budoucnost příštích věků.

Karel Bubák.

Pokračujeme v zanedbávání nezajímavosti, až se tato stane velmi vážnou. Proč nepoužiti ihned prostého a jistého prostředku? Dr. August Koenig's Hamburger Tropfen, které okolnosti změní a žaludek pravidluje.

Předplatte se na "Pokrok", \$1.00 ročně.

"Nikdy nepochybi, učiní ti dobře".
DRA. PETRA
HOBOKO
 Rev. Wm. Schuff, 412 Clinton Ave., Newark, N. J.:
 "Hoboko přivodilo podivuhodné výsledky následkem božského požehnání."
 Výrok pronesený statisticky nemocnými a trpícími.
 Pošlete si pro malý spisek, obsahující dosvědčení o tomto tolikrát zkoušeném bylinném léku z každého státu a území v Unii.
 Píšte
DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.,
 112-114 Již. Hoyns Av., CHICAGO, ILL.